

ת"פ 74360/12/19 - מדינת ישראל נגד משה זוארץ

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 74360-12-19 מדינת ישראל נ' זוארץ 8 דצמבר 2021
לפני כבוד השופטת אילה אורן

מדינת ישראל

נגד

משה זוארץ

הכרעת דין

מה דינו של עצור שהובל כבול במסדרונות בית המשפט לעיני כל, ושבר שתי תמונות שהיו תלויות על הקיר. האם קמה לו "הגנה מן הצדק" שתוצאתה היא זיכוי בעטיו של ביושו ברבים, והאם מעשיו הם "זוטי דברים"? אלה השאלות הדורשות הכרעה.

רקע וכתב האישום

1. הנאשם הואשם כי ביום 25.7.2019 בשעה 12:00, הובא כעצור בצו הבאה, ללשכת ההוצאה לפועל בבית המשפט השלום בכפר סבא (להלן: "לשכת ההוצאה לפועל") לדין בעניינו. בתום הדין, בעודו אזוק בידיו, הפיל הנאשם שתי תמונות שהיו תלויות על קיר המסדרון ואלו נפלו והתנפצו. אז המשיך הנאשם להתפרע, ניסה לבעוט בעציץ ולנפץ מראה במעלית. במעשים האמורים הואשם הנאשם בביצוע עבירות היזק לרכוש במזיד והתנהגות פרועה במקום ציבורי, לפי סעיפים 452 ו-216(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

גדר המחלוקת וטיעוני הצדדים

2. אין מחלוקת על אודות השתלשלות העובדות כמפורט בכתב האישום בהתייחס להשלכת התמונות על ידי הנאשם. ברם, הצדדים חלוקים אשר להוכחת הנזק לתמונות, ובטענות ההגנה ל"הגנה מן הצדק", לפי סעיף 149(10) לחוק העונשין, וסייג "זוטי דברים" לפי סעיף 34 לחוק העונשין.

3. ב"כ המאשימה, עוה"ד רוני אלסטר, טענה כי יש להרשיע את הנאשם במיוחס לו בהעדר מחלוקת עובדתית, בשים לב שהנאשם הודה כי הפיל את תמונות ומעשיו תועדו בסרטוני אבטחה במקום (ת/4) (להלן: "סרטוני האבטחה" או "הסרטונים"). אשר לנזק, נטען כי ניתן להבחין בנקל מצפייה בסרטונים בזכויות שהתנפצו לאחר הפלת התמונות. לכן, הגם שערך הנזק אינו ידוע, די בכך להוכחת יסוד ה"הנזק" בעבירת גרימת היזק בזדון

המיוחסת לנאשם. לעניין העבירה של התנהגות הפרועה במקום ציבורי, נטען כי ניסיון הנאשם לבעוט בעציץ ובמראת המעלית, כעולה מעדות השוטר אלכס שוורץ ומהדו"ח (ת/5), מעשים שהנאשם לא הכחיש בעדותו אלא טען כי אינו זוכר, מבססים את הרשעתו.

4. בהתייחס לסייג "זוטי דברים" טענה המאשימה, כי מעשיו של הנאשם עלו כדי פגיעה באינטרס הציבורי של שמירה על יכולתם של השוטרים לבצע את תפקידם והגנה על לשכת ההוצל"פ, לפיכך הרס רכוש במסדרונות בית המשפט והתנהגות מזלזלת אינם חוסים תחת הסייג.

5. אשר לטענת "הגנה מן הצדק" טענה ב"כ המאשימה, כי הנאשם נאזק באופן חוקי בהתאם לצו הבאה שהוצא נגדו, וכי אין זה המקרה הנדיר אליו מתייחסת הפסיקה המוביל לזיכוי מחמת הצדק. לתמיכה בכל טענותיה הפנתה ב"כ המאשימה לת"פ (נתניה) 58005-05-18 **מדינת ישראל נ' חיון** (28.6.2020), ולת"פ (כ"ס) 5801-03-18 **מדינת ישראל נ' עספור** (9.9.2021) (ע"פ (מרכז) 11074-12-21 **עספור נ' מדינת ישראל**, הוגש בימים אלו אך טרם נדון).

6. ב"כ הנאשם, עוה"ד אריאלה גואטה, עתרה לזיכוי הנאשם מכל המיוחס לו בכתב האישום מחמת הגנת "זוטי דברים" ו"הגנה מן הצדק". בהתייחס לסייג "זוטי דברים" טענה ההגנה, כי טיב המעשה שביצע הנאשם בנסיבותיו רגעי וקל ערך, וכך גם תוצאותיו שאינן חמורות שהרי כלל לא נגרם נזק, ולמצער לא הוכח. ובנוגע לאינטרס הציבורי נטען כי לא הייתה כל פגיעה בו, ולו מינימאלית, ולכן הגשת כתב אישום נגד הנאשם עומדת בניגוד לאינטרס הציבורי. בהקשר זה הפנתה ב"כ הנאשם לעקרון השיוויון, שמשמעו כי יש להשתמש בהליך הפלילי במשנה זהירות משמדובר בפגיעה בזכויות אדם, ובשל הנזק שייגרם לנאשם באם יורשע (בג"ץ 88/10 **שוורץ ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח'** (12.7.2010)). לתמיכה בטענותיה הפנתה ב"כ הנאשם לאסופה של פסיקה בה זוכו נאשמים מאשמה על יסוד סייג "זוטי דברים", בעבירות תקיפה ואיומים.

7. זאת ועוד, נטען ע"י ב"כ הנאשם שיש לזכות את הנאשם גם מחמת "הגנה מן הצדק", בשל כך שהובל ללשכת ההוצאה לפועל אזוק בידיו וברגליו, לעיני כל, בניגוד להוראות הדין ופסיקת בית המשפט העליון ב"מצעד של בושה", וללא סיבה. לעניין זה הפנתה ב"כ הנאשם לסעיף 9א לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996 (להלן: "חוק המעצרים") ולבג"ץ 7942/19 **רבינוביץ נ' מדינת ישראל** (9.6.2020) (להלן: "בג"צ רבינוביץ") הדנים בכבילת עצורים ואסירים בבית המשפט והובלתם במרחב הציבורי בהיותם אזוקים. נוסף על כך הפנתה ב"כ הנאשם לפסיקה בה פסקו בתי המשפט פיצויים לעצורים שהובלו אזוקים בבית המשפט בניגוד לדין ולנהלים (מ"י (פ"ת) 26822-09-20 **מדינת ישראל נ' פלוני** (11.9.2020); מ"י (פ"ת) 57671-08-20 **מדינת ישראל נ' פלוני** (28.8.2020); עמ"י (מרכז-לוד) 57971-08-20 **מדינת ישראל נ' עבד אל רחמן** (28.8.2020)).

8. מכאן נטען כי בעניינינו לא התקיימו חריגים כלשהם המצדיקים את הובלת הנאשם אזוק, לא התקבל אישור

מהשופטת בלשכת ההוצל"פ להותרת הנאשם אזוק במהלך הדיון, וקל וחומר שלא להובלתו במסדרונות בית המשפט. משמדובר בהפרה בוטה של זכויות אדם הגורמת לפגיעה ממשית בתחושת הצדק וההגינות, שהביאה את הנאשם להפיל בעדינות את התמונות, יש לזכותו.

9. ב"כ הנאשם הפנתה לפסיקה בנוגע לטענות הגנה מן הצדק, שהורחבה עם השנים וטענה כי המבחנים שנקבעו בפסיקה אשר ל"פגיעה הממשית בתחושת הצדק וההוגנות" מתקיימים בענייננו, ומובילים לזיכוי הנאשם מהמיוחס לו (והפנתה להלכת ברוביץ אליה אתייחס בהמשך, ולע"פ 5975/14 **אגבריה נ' מדינת ישראל** (31.12.2015)).

10. לצד כל זאת טענה ב"כ הנאשם למחדל חקירה משמעותי המצדיק את זיכוי הנאשם, זאת היות שרק אחד משלושת השוטרים שליוו את הנאשם באירוע כתב דו"ח פעולה, ונטען כי לו יתר השוטרים היו כותבים דו"חות היה בהם כדי לשפוך אור על האירוע ולסייע להגנת הנאשם.

11. אשר לעבירת ההיזק לרכוש בזדון נטען כי לא הובאו ראיות לנזק שנגרם והבהירה, כי בניגוד לב"כ המאשימה, היא לא הבחינה בהתנפצות התמונות בסרטונים, ועל כן לא הוכחו יסודות העבירה. לגבי עבירת ההתנהגות הפרועה נטען כי מעבר להפלת שתי התמונות לא נצפתה התנהגות בעייתית נוספת מצד הנאשם. מכל הטעמים הללו עתרה ההגנה לזכות את הנאשם מכל המיוחס לו בכתב האישום.

הבירור הראייתי

12. ביום 1.11.2021 נשמעו ההוכחות במהלכם העידו מטעם המאשימה השוטר גיא אהרון באמצעותו הוגשו הודעת הנאשם מיום 25.7.2019 (**ת/1**) וטופס הודעה על זכויות חשודים (**ת/2**); מר ליגלעם מקונן, מאבטח בית המשפט שהגיש את דו"ח התיקים של הנאשם ממערכת ההוצל"פ (**ת/3**) וסרטונים ממצלמת האבטחה בלשכת ההוצאה לפועל (**ת/4**); השוטר אלכס שוורץ ודו"ח פעולה שערך (**ת/5**); השוטר אמנון גדעוני שבאמצעותו הוגשו הודעת הנאשם מיום 14.8.2019 (**ת/6**) ומזכר ניסיון ברור עלות הנזק שנגרם לתמונות (**ת/7**). מטעם ההגנה העיד הנאשם.

13. במהלך שמיעת עדי התביעה העלתה ההגנה טענות בנוגע לגביית הודעת הנאשם מבלי שהוקראו לו זכויותיו, טענות קיבלו מענה הולם בעדות רס"ב גיא אהרון, וטענות בנוגע להעברת סרטוני האבטחה המתעדים את האירוע, שקיבלו מענה בעדות מר ליגלעם מקונן. משנזנחו טענות אלו בסיכומי ההגנה, לא מצאתי להתייחס לאלהן מעבר לאמור כאן בקצרה.

פרשת התביעה - רס"ב אלכס שוורץ

14. דו"ח הפעולה שערך השוטר שוורץ ביום האירוע (5/ת) הוגש חלף חקירה ראשית, וממנו עולה כי בתום הדיון בהוצל"פ, הוצאה נגד הנאשם פקודת מאסר למשך 15 ימים. אז הובל הנאשם אזוק בידיו וברגליו, התקרב אל הקיר הניף את ידיו וניפץ שתי תמונות בזו אחר זו והן התרסקו על הרצפה, בעוד אנשים במקום היו עדים לכך. בהמשך ניסה הנאשם לבעוט בעציץ ולנפץ מראה במעלית, אך השוטרים תפסו אותו והפצירו בו שיירגע. כאן המקום להבהיר, כי צפייה בסרטוני האבטחה מלמדת כי הנאשם לא היה כבול ברגליו, אלא רק בידיו - בכבילה קידמית.

15. בחקירתו הנגדית, לאחר שצפה בסרטונים אישר השוטר שוורץ שהיו עמו שני שוטרים נוספים שליוו את הנאשם. העד לא זכר היטב את האירוע, ולא ידע להשיב אם הנאשם ניסה לברוח, אך ציין כי לו הייתה התנהגות חריגה מצד הנאשם, לרבות צעקות או השתוללות, היה מציין זאת בדו"ח שערך. לעניין הבאת הנאשם בצו הבאה, לא זכר השוטר שוורץ האם הנאשם הובל אזוק לדיון, אך סיפר שככלל כשמביאים אנשים בצו הבאה להליך אזרחי לא אוזקים אותם. לשאלת בית המשפט האם טרם הפקדת הסכום שנקבע לשחרור בצו הבאה מובילים השוטרים אזרחים באיזוק, השיב שאם הרשם מחליט שהוא נעצר, כפי שקרה בנוגע לנאשם, כבולים אותו בידיו וברגליו, אך לא בטוח שכן קרה גם במהלך הדיון.

16. ב"כ הנאשם עימתה את השוטר שוורץ עם דבריו ב- 5/ת לפיהם הנאשם "ניסה לבעוט בעציץ ולנפץ מראה שתלויה במעלית", ושאלה כיצד זה ייתכן בהיות הנאשם אזוק בידיו וברגליו. השוטר שוורץ השיב כי אזיקי הרגליים מאפשרים תנועה לרבות בעיטה. לגבי הנזק שנגרם השיב כי הבחין בנאשם מפיל את התמונה השנייה שהתנפצה על הארץ, כמצוין בדו"ח אף שהלך לפניו בעת הליווי.

פרשת ההגנה - עדות הנאשם

17. הנאשם סיפר בעדותו כי ביום האירוע הגיעו שוטרים לביתו ללא הודעה מוקדמת, ומבלי שהוזמן לדיון בבית המשפט. השוטרים אזקו אותו בידיו וברגליו, אף שאמר להם שהוא יכול ללכת לבד. הנאשם הסביר כי בשירותו הצבאי שירת 3 שנים בלבנון, וכתוצאה מפציעה יש לו ברזלים ברגל, ולכן ביקש משוטרים שלא יאזקו אותו ברגליים, או לכל הפחות שישחררו את האזיקים מעט, אך הם לא נענו לבקשה. עוד סיפר בעדותו כי הוא נעדר עבר פלילי, ואין זה הגיוני בעיניו לעצור אדם אך בשל אי תשלום מזונות, ושמצעי הגבייה שננקטו נגדו הכניס אותו ללחץ. כדוגמה סיפר הנאשם על מקרה אחר בו הגיעו שוטרים לביתו בשל צו הבאה, הפריעו לו בעת ארוחת ערב עם ילדיו, עצרו אותו ואזקו אותו מבלי שאפשרו לו לסיים את הארוחה.

18. הנאשם העיד שהוא ניסה להסביר את המצב לשוטרים, על כך שהוא התייצב שלוש פעמים ליישוב סכסוכים וגרושתו לא הגיעה, שמצבו הכלכלי לא אפשר לו לשכור שירותיו של עו"ד או לשלם מזונות, שכן הוא בקושי מצליח לשלם שכירות. לדבריו הוא נאלץ לעזוב את עבודתו כי הגיע למסקנה שכל השכר מעוקל וזה לא משתלם לו. בנוגע לאירוע, סיפר הנאשם כי זהו מעצרו השלישי: **"בפעם השלישית שהגעתי לשם אני מודה שיצאתי מאיזון ושברתי את התמונות. הגיעו מים עד נפש".**

19. בחקירתו הנגדית השיב הנאשם לשאלת התובעת, כי הוא אינו זוכר אם ניסה לבעוט בעציץ ובמראה במעלית, ולעניין התנגשותו במגנומטר ביציאה מלשכת ההוצ"פ, לאחר שצפה בסרטון שהראתה לו ב"כ המאשימה, טען שהתעקמה רגלו והוא עמד ליפול. ובתגובה לשאלות נוספות השיב הנאשם שהוא לא יודע מה זה צו הבאה, הגם שנעצר שלוש פעמים.

קביעת ממצאי עובדה ומסקנות

20. המחלוקת העובדתית בין הצדדים מצומצמת. ראשית, ביחס לעלות הנזק שנגרם לתמונות. אומר כי בשונה מב"כ הנאשם, מצפ"ה בסרטונים הבחנתי בבירור בהתנפצות הזכוכית של התמונה השנייה, ואשר לתמונה הראשונה הצילום אמנם פחות ברור, אך ניתן להבחין בהתרסקותה ובשברי הזכוכית על הרצפה. לכך מתווספת הראיה הנלמדת מהדו"ח שערך השוטר שוורץ ב-5/ת ובו תיעד כי הבחין בשתי התמונות שהתנפצו. לפיכך, אני קובעת כי הנאשם השליך את התמונות, בזו אחר זו, והן נפלו והתנפצו. מכאן, שבמעשיו גרם הנאשם לנזק לרכוש, שאניח כי ערכו נמוך, ובכך הוכיחה המאשימה את יסודות עבירת היזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

21. מחלוקת נוספת נוגעת להתנהגות הנאשם שלא תועדה במצלמות האבטחה, בהתייחס לניסיון הבעיטה של הנאשם בעציץ ולניסיון ניפוץ המראה שבמעלית. גם כאן אתן משקל מלא לעדות השוטר שוורץ ולדיווח שמסר בדו"ח 5/ת. ובנוגע להתנגשותו של הנאשם במגנומטר בכניסה ללשכת ההוצ"פ, עובדה שלא הוזכרה בכתב האישום, צפ"ה בסרטונים הובילני למסקנה כי התנגשות הנאשם נעשתה במכוון ובכוח, ולא נבעה ממעידה, כפי שהעיד.

22. אף שהתנהגותו המכוערת והמזלזלת של הנאשם הוכחה, אני סבורה כי היא מגעת לכדי עבירה פלילית בגין התנהגות פסולה במקום ציבורי. לא מדובר בהתפרעות כדוגמת השתוללות, צעקות, קללות שעוררו מהומה, אלא בניסיון לבעוט בעציץ, לפגוע במראה והתנגשות בחוזקה במגנומטר. ודוק, ליבת חומרת מעשיו של הנאשם נעוצה בשבירת התמונות, ובגינה הואשם בעבירה ספציפית נפרדת, כאמור לעיל.

23. נכונים לעניינו הדברים שנקבעו בע"פ (חיפה) 2813/02 אלמחאמיד נ' מדינת ישראל (17.2.2003) כדקלמן:

"הגבול בין התנהגות פסולה במקום ציבורי (עבירה לפי סעיף 216(א)(1) לחוק העונשין), לבין התנהגות בוטה ואפילו קצת רעשנית וגסה במקום ציבורי, שאיננה עבירה פלילי, לעיתים דק. העקרון בחוק הפלילי מחייב את בימה"ש להתייחס לספק או גבול דק כזה לקולא, לדון הנאשם לכף זכות".

כן נתתי דעתי לע"פ (מרכז-לוד) 1030-04-17 בורוכוב נ' מדינת ישראל (31.10.2017), שם הורשע נאשם לאחר ניהול הוכחות בעבירות איומים, תקיפה הגורמת חבלה של ממש והתנהגות פרועה במקום ציבורי עבירה שהייתה כרוכה במידה לא מבוטלת בעבירות האלימות העיקריות.

24. בהתייחס לכבילה בפומבי, אני קובעת כי מהראיות עולה כי הנאשם הובא לדיון בלשכת ההוצ"פ אזוק,

נוכח צו הבאה שהוצא נגדו. בתום הדיון נשלח הנאשם למאסר למשך 15 ימים, אז הובל במסדרונות ההוצל"פ כשהוא אזוק, מבלי שנטען או הוכח כי הייתה הצדקה לכך (אם מחמת צורך ספציפי כלשהו הנוגע לנאשם, ואם בהתאם לנהלים משטרתיים או אחרים שלא הוגשו).

דין והכרעה

25. מצאתי כי עבירת ההיזק לרכוש במזיד הוכחה מעבר לכל ספק סביר, אך לא כך נכון ביחס לעבירת ההתנהגות הפרועה במקום ציבורי. ובנוגע לטענות ההגנה, אקדים ואומר כי הגם שהוכחה פגיעה בזכויות הנאשם בהובלתו כבול במסדרונות ההוצל"פ, ללא הצדקה בניגוד להוראת הדין והפסיקה איני סבורה שקמה לו הגנה מן הצדק, ואף לא כי ההיזק לרכוש הוא "זוטי דברים". ולהלן נימוקי.

הגנה מן הצדק

26. דוקטרינת ההגנה מן הצדק פותחה בפסיקה בע"פ 2910/94 **יפת נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 353 (1996), ובהמשך אומצה בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נסוח משולב], התשמ"ב-1982, המתיר העלאת טענת מקדמיות, עם תחילת המשפט, ומתן סעד מן הצדק מקום ש"הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית" (לענין התפתחות דוקטרינת ההגנה מן הצדק ראו ע"פ 7621/14 **גוטסדינר נ' מדינת ישראל** (1.3.2017), ורע"פ 1611/16 **מדינת ישראל נ' ורדי** (31.10.2018)).

27. כפי שטענה ההגנה בסיכומיה, בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776 (2005) נקבע מבחן תלת שלבי לתחולת הגנה מן הצדק. ראשית, יש לבדוק אם נפלו פגמים מצד הרשויות בהליכים שהתנהלו נגד הנאשם, ואם כן מה עוצמתם; ככל שכך, נבחן השלב השני אם ניהול ההליך הפלילי פוגע בתחושת הצדק וההגינות בחריפות - בחינה הנערכת באיזון בין העקרונות והאינטרסים השונים בהליך הפלילי. ואם כך בשלב השלישי, מעניק בית המשפט את סעד המאזן כראוי בין הפגמים שנפלו לבין האינטרסים הנוספים עליהם מגן המשפט הפלילי.

28. ובנוגע לכבילת עצורים בפומבי, הכלל שנקבע בסעיף 9א לחוק המעצרים, הוא כי הבאת אדם לאולם בית המשפט, שהוא בבחינת "מקום ציבורי" כמו גם להיכל בית המשפט, תעשה ללא כבילה, אלא אם התקיימו חריגים, כלשונו של הסעיף:

"9א. עצור לא יהיה כבול במקום ציבורי אלא לפי הוראות אלה:

(1) שוטר סבר כי קיים חשש סביר שהעצור עלול לעשות אחד מאלה:

(א) להימלט או לסייע לאחר להימלט;

(ב) לגרום נזק לגוף או לרכוש;

(ג) לפגוע בראיות או להעלימן;

(ד) לקבל או למסור חפץ שעשוי לשמש בביצוע עבירה או לפגוע בסדרי מקום המעצר; [...]"

עמוד 6

29. יפים לענייננו דבריו של כב' השופט ד' מינץ בבג"ץ 7942/19 רבינוביץ נ' מדינת ישראל (9.6.2020) (להלן: "בג"ץ רבינוביץ"), שדן בעתירה על כבילת עוצרים בפומבי, כדקלמן:

"אין חולק כי כבילתו של אדם בפומבי עלולה להביא לפגיעה בכבודו ובהשפלתו. מן העבר השני, לא ניתן להקל ראש באינטרס הציבורי הטומן בחובו את החובה למנוע הימלטותו של עצור או אסיר, את השמירה על בטחון הציבור ואת מניעת הסיכון לשלום הציבור. ההוראות המפורטות בחוק המעצרים מבקשות לאזן בין זכותו של העצור והאסיר לכבוד, מחד גיסא, לבין הבטחת הביטחון והסדר הציבורי, מאידך גיסא [...]"

בבג"ץ רבינוביץ עמד בית המשפט על חשיבות ההקפדה על נהלים ברורים בהובלת עצורים, ולשינוי בעמדת שב"ס בעניין, בין היתר בעטייה של העתירה שהוגשה, והפנה להנחיה מטעם היועצת המשפטית של שירות בתי הסוהר ליחידת נחשון, ועדכון פקודת נציבות שב"ס. ודוק, בענייננו לא הוגשו נהלי המשטרה, שב"ס או נהלים אחרים רלוונטיים, ככל שקיימים כאלו.

30. ואוסף, המאשימה לא טענה כי כבילת הנאשם נעשתה מכורח נסיבות שהצדיקו זאת, למשל מחמת סכנת בריחה, ואף לא שהשוטרים פעלו בהתאם לנהלים כלשהם. משמעות הדברים היא כי כבילת הנאשם והובלתו במסדרונות ההוצל"פ, לעיני הציבור, נעשתה בניגוד להוראת סעיף 9א לחוק המעצרים ולבג"ץ רבינוביץ, והביאה לביוש הנאשם ברבים.

31. ולענייננו, כפי שקבעתי לעיל, הנאשם הובל כבול בשטחים הציבוריים בלשכת ההוצל"פ בכפר סבא, שלא לצורך ובניגוד להוראת הדין והפסיקה, תוך ביושו ופגיעה בפרטיותו. דא עקא, איני סבורה כי עוצמת התנהלותם הפסולה של השוטרים כלפי הנאשם כה חמורה עד כדי **"סתירה מהותית בעקרונות הצדק וההגיונות המשפטית"**. ראשיתו של דבר מדובר במי שהובא בצו הבאה לדיון, אליו לא התייצב, ובתום הדיון נשלח ל- 15 ימי מאסר, ולכן היה עצור כדיון. כעולה מדברי הנאשם, לא הייתה זו הפעם הראשונה שהוצא נגדו צו הבאה, אלא השלישית. שנית, הובלתו בפומבי של הנאשם אף שהייתה פוגענית וכונתה מפי באת כוחו "מצעד של בושה", לא נעשתה בחוצות העיר אלא בהיכל בית המשפט ולפרק זמן קצר. לפיכך, עוצמת הפגיעה אינה משמעותית עד כדי מתן סעד חריג של הגנה מן הצדק וזיכויו של הנאשם.

32. ודוק, עינתי בפסיקה שצרפה ההגנה על אודות מקרים **חריגים** בהם פסקו בתי המשפט בערכאות השונות פיצויים לטובת עצורים שהובלו בבית המשפט כבולים, במסדרונות ההיכל או אף בכניסה לאולם הדיונים, אך לא מצאתי מקרה בו זוכה נאשם מטעם זה בלבד, מחמת הגנה מן הצדק.

זוטי דברים

33. עתה נפנה לבחון את טענת ההגנה כי מעשיו של הנאשם, בעבירה של היזק לרכוש במזיד, הם זוטי דברים שאינם מצדיקים הרשעה בפלילים.

34. סייג זוטי דברים מעוגן בסעיף 34ז' לחוק העונשין, ובבסיסו הכלל לפיו המשפט הפלילי אינו עוסק בזוטות. וזהו לשונו: **"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך"**.

35. מטרת הסייג היא מניעת תיוג פלילי למעשים, אשר באופן פורמאלי מקימים עבירה, אך אין בהם ולו מידה מזערית של סכנה לפגיעה ב"ערך המוגן", והם אינם הולמים במהותם עבירה פלילית.

36. התנאים לקיומו של הסייג נדונו בהרחבה בע"פ (מחוזי ת"א) 1720/95 **מדינת ישראל נ' יוסף ואח'** (23.10.1996), ואומצו בע"פ 807/99 **עזיזאן נ' מדינת ישראל**, פ"ד נג(5) 747 (1999), כדלקמן:

"באשר לשיקולים הצריכים להנחות את בית-המשפט בבואו להכריע בטענת הגנה זו לגופה, לאחר שמיעת הראיות, הרי שאלה צריכים להיבחן לפי טיבו הקונקרטי של המעשה והאינטרס הציבורי וההגנה תתקבל רק באותם מקרים בהם אין במעשה עצמו מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן ואין הוא הולם מבחינה עניינית את המושג של עבירה פלילית. [...] הרי שהדגש לענין ההגנה של זוטי דברים מושם על טיבו של המעשה הקונקרטי עצמו 'נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי'. [הדגשה לא במקור א.א.]"

37. בית המשפט העליון דן בסייג "זוטי דברים" בע"פ 7829/03 **מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ**, פ"ד ס(2) 120 (2005) (להלן: "פרשת אריאל רמזורים"), וקבע:

"[...] אף על פי שהסייג בדבר 'זוטי דברים' אינו מונה רשימה של מקרים הבאים בגדרו, הרי שהמגמה העולה מן הפסיקה היא שיש להחילו בזהירות תוך בחינת נסיבותיו של כל מקרה ומקרה. בבואו לבחון מעשה שנתמלאו בו כל יסודות העבירה ישאל בית המשפט את עצמו אם מעשה העבירה הצמיח מידה מזערית של סכנה לציבור. תשובה שלילית תחייב את המסקנה שהשפעתו של המעשה על החברה היא כה מזערית, עד שאין זה ראוי להכתיב את מבצעו בהרשעה בפלילים. [...] אל לנו לשכוח כי הכלל בדבר זוטי דברים הוא אך סייג לאחריות הפלילית, ומשכך, אין הוא בבחינת הכלל, אלא החריג."

38. קרי, כדי לבחון את קיומו של הסייג צריכים לחול ארבעת התנאים שקבע המחוקק במצטבר: "טיב המעשה", "נסיבותיו", "תוצאותיו" ו"האינטרס הציבורי". בין התנאים הללו קיימים קשרי גומלין, אם לקולה ואם לחומרה, **ומשקל הבכורה ניתן ל"אינטרס הציבורי"** (ראו גם רע"פ 8464/14 **מדינת ישראל נ' עזרא** (15.12.2015)).

39. בנסיבות מקרה מסוים יכול שיקבל אחד התנאים משקל ממשי, ואולם בסופו של דבר השאלה המכריעה היא אם סיכום כל ארבעת התנאים מוביל אל המסקנה, כי **לא קיימת סכנה מזערית לציבור** המצדיקה הטלת אחריות בפלילים.

40. עסקינן בהגנה מהותית שעל הנאשם הנטל להוכחתו, בגין המעשה הקונקרטי על רבדיו השונים (להרחבה ראו כב' השופט קדמי **על הדין בפלילים** חלק ראשון, עמ' 555-556; וכן ראו רבין וואקי **דיני עונשין** (מהדורה שלישית) כרך ב', עמ' 946).

41. ולענייננו, בחינת "טיב המעשה" מלמדת על כיעורו. הנאשם שבר במכוון שתי תמונות שהיו תלויות על קיר לשכת ההוצל"פ, לאחר שניגש אליהן ובהינף יד הפיל את הראשונה שנפלה והתנפצה, צעד מספר צעדים אל עבר התמונה השנייה והפיל גם אותה, כשהוא מודע לנזק שכבר גרם. עוצמת חומרת המעשה אמנם אינה גבוהה, איך אין להקל בה ראש; "תוצאת" המעשה אינה חמורה משמדובר בנזק קל לרכוש בלבד; אשר ל"נסיבות" אניח לטובת הנאשם כי הוא חש בתסכול נוכח הליכי ההוצל"פ נגדו, ופגוע משהובל במסדרונות כבול לעיני כל. מנגד, התנהגות הנאשם בוצעה בנועזות לעיני שוטרים ומאבטחים, כאשר הנאשם לא הסתפק בהפלת התמונות, אלא ניסה לבעוט בעציץ, לנפץ מראה שהייתה תלויה במעלית, והתנגש בחוזקה ובכוונה במגנומטר בכניסה. נסיבות המעשה מלמדות על "הפגיעה באינטרס הציבורי", התנהגות הנאשם הביעה זלזול בוטה וחוזר ונשנה בבית המשפט, והתרסה כלפי שלטון החוק. אין צורך להכביר מילים על משמעות הצורך בהגנה על מעמד בית המשפט ושלטון החוק. אשר על כן, במעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים ולא קמה לו הגנת זוטי דברים.

42. עיינתי בפסיקה אליה הפנתה ההגנה בסיכומיה בהתייחס לדוגמאות לזיכויים מחמת זוטי דברים, אך לא מצאתי כי ניתן לגזור ממנה גזרה שווה לענייננו, בעיקר בבחינת האינטרס הציבורי - שהוא כאמור, תנאי הבכורה.

מחדל חקירה - אי רישום דו"ח פעולה

43. בנוגע לטענת ב"כ הנאשם לקיפוח הגנת הנאשם היות ששני שוטרים נוספים שליוו אותו בלשכת ההוצל"פ לא רשמו דו"חות, מקובלת עליי הטענה כי היה על השוטרים לתעד במפורט את האירוע הפלילי לו לכאורה היו עדים, כחלק מתפקידם. ואולם, איני סבורה כי מדובר במחדל משטרתי העולה עד כדי קיפוח הגנת הנאשם.

44. הגנת הנאשם לא נפגעה בשים לב שהוא הודה בשבירת התמונות בנסיבות המתוארות בכתב האישום, והיות שהאירוע מתועד ברובו בסרטוני האבטחה. לצד זאת, פתוחה הייתה הדלת בפני הנאשם לזמן לעדות את שני השוטרים הנוספים שנכחו באירוע, אף שלא נרשמו ברשימת עדי התביעה, אך הוא נמנע מכך (ת"פ (מחוזי י"ם) 1209/01 מדינת ישראל נ' כראג'ה (9.5.2002)).

45. לכן איני סבורה כי נפגעה יכולתו של הנאשם להתמודד כראוי עם חומר הראיות העומד נגדו או להוכיח את טענותיו שברובן היו משפטיות (ע"פ 173/88 אסרף נ' מדינת ישראל, פ"ד מד(1) 785 (1990); ע"פ 5781/01 אעמר נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 68 (2004); ובהקשר להימנעות מרישום דו"ח ראוי: ע"פ (מרכז-לוד) 13198-03-18 אלברט נ' מדינת ישראל (16.12.2018)).

סוף דבר

46. אשר על כן, אני מזכה את הנאשם מעבירה של התנהגות פרועה במקום ציבורי, לפי סעיף 216(א)(1) לחוק העונשין, ומרשיעה אותו בעבירה של היזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

ניתנה היום, ד' טבת תשפ"ב, 08 דצמבר 2021, במעמד הצדדים: הנאשם וב"כ עוה"ד אריאלה גואטה, המאשימה ע"י
ב"כ עוה"ד רוני אלסטר ומתמחה גב' קורל ויזל.